

ZVÍŘE

Vždycky vycítíme, že přichází změna. Když se blíží bouře, cítíme, jak ztěžkne vzduch, vnímáme napětí země očekávající sněhovou pokrývku. Poznáme ten okamžik, kdy vítr změni směr. Cítíme pohyb síly, když je změna na spadnutí.

Dnes večer je ve vzduchu cítit hlad. Les na něco čeká. Jdeme a naše kroky víří první sníh. Zmáhá nás únava, faníme a hekáme. Každý z nás umí přecítit změnu, i když se skrývá za jinou. Můžeme ji sledovat, nebo běžet s ní. Jsme ale v pasti, a nemůžeme dělat ani jedno.

Vždy víme dopředu, že přichází změna, ale nikdy nevíme, jaká změna to bude.

JEDNA

Jeva pozorovala oblohu nad vzdáleným lesem a jedním uchem poslouchala baronku. Vzduch byl těžký a nepříjemný. Vdechovala tu zvláštní substanci a uvažovala, jestli se neblíží bouře. V dálce se rozhoupaly vrcholky několika stromů, jakoby pod náporom větru, ale zbytek lesa byl nehybný.

Naklonila se a položila si vyšívání do klína, aby mohla maličko pootevřít okno. Venkovní vzduch byl mrazivý a její krásně vyšívané šaty vůbec nehřály, ale Jevě to nevadilo. Sklo jí zkreslovalo výhled na daleký les, a ona přece trochu zimy vydrží. *Jak obrovské to musí být zvíře, aby dokázalo takhle hýbat stromy?* Mnohem větší než cokoli, co by mohl skolit šíp, snad jen pokud by se podařila opravdu skvělá rána. Tady, na okraji lesa, se pod korunami stromů neplíží nic většího než medvěd. Její otec jí vyprávěl příběhy o větších a podivnějších tvorech žijících v srdci lesa, ale z pohádek už dávno vyrostla. Snad kdyby se to cloumání korunami opakovalo, pak by možná...

„Jev, drahoušku!“ Barončin hlas ji vrátil zpátky do přítomnosti. „Ten průvan bude tvoje smrt. Zavři okno, než tady všechny nastydne.“

Jeva se natáhla po kličce, aby okno zavřela, a snažila se tvářit lhostejně. „Promiňte, mylady. Zdálo se mi, že se blíží nějaké špatné počasí.“

„Snad ne další bouře,“ povzdechla si baronka a přitáhla si kožešinový šál těsněji kolem ramen. „Na takové spousty sněhu je ještě moc brzy, nevím, co budeme tuhle zimu dělat.“

„Opravdu si myslíš, že se blíží bouře?“ zeptala se Galina, další z barončiných dam.

Jeva, která byla stále v myšlenkách u vzdáleného lesa, si překvapeně uvědomila, že Galina mluví s ní. „Visí to ve vzduchu,“ opáčila a sjela pohledem z Galiny na baronku.

Galina se roztržitě otočila a začala něco šeptat dámě vedle sebe. Baronka si sotva něčeho všimla, protože si stále mnula ruce a mumlala: „Ach, co budeme dělat?“ Ani se neobtěžovala podívat z okna, jen se rozhlížela po ostatních dámách.

Jeva se ohlédla zpět k oknu. Na obzoru nebylo ani známky po špatném počasí, ale jí se stále něco nezdálo. Salon šuměl tlumeným šepotem a Jeva začínala mít nepříjemný pocit, že by tady možná musela zůstat přes noc.

„Mylady,“ řekla milým konverzačním tónem, v němž se právě tady měla zdokonalovat, „snad bychom s dámami měly odejít, jestli se máme dostat domů před příchodem bouře.“ V kruhu dam se zvedlo několik hlav.

„A nechat mě tady samotnou?“ vypískla baronka, jako kdyby jí Jeva právě navrhla, že ji vyvede do bouře a nechá ji tam se zavázanýma očima.

Baronka měla světlejší pleť než většina ostatních. Tvrdila, že v ní po předcích koluje vikingská krev. Jiní šlechtici by se něco takového snažili skrývat, ale ona se k těm kořenům hrdě hlásila, protože to pokládala za velice romantické. Světlá pleť jí spolu s baculatým obličejem a vyklenutými rty dodávala sladký a mladistvý, skoro dětský výraz. Přestože byla dost prostoduchá, bylo jí Jevě trochu líto. Nebyla o mnoho starší než ona sama, ještě jí nemohlo být dvacet,

ale její manžel byl víc než třikrát starší než ona. V temných měsících roku neměla nic jiného než společnost bohatých dam z města.

Jeva se na ni usmála. Protentokrát nemusela hledat správný výraz. „Baron se brzy vrátí a budou tady Machna a Lada.“ Dvě sestry, které přišly z města na návštěvu a byly hosty baronova domu.

Baronka se kousala do rtu a poprvé se podívala k malému oknu. Jeva obsadila místo u okna, protože byla nejmladší z barončiny suity, a tudíž jí patřilo nejchladnější místo. Ona ale nejraději seděla právě zde, protože odsud viděla na les za hranicí baronova panství. Začínala být netrpělivá. Nesnášela váhavost lidí z města, jimž každé rozhodování trvalo týdny, měsíce i roky, aby nakonec kvůli své nerozhodnosti byli postaveni před hotovou věc.

„Ach, no tak dobře,“ řekla konečně baronka a blahosklonně mávla rukou. „Vrátíte se zítra odpoledne, dámy, pokud nás sníh neodřízne? Když napadne sníh, manžel nepůjde na lov a bude z toho tak roztrpčený, že bych s ním nechtěla být sama.“

Jeva ucítila nepříjemné zašimrání kolem žaludku. Sníh může odradit jedině šlechtice, který si lov představuje jako vyjížďku na vyšňořeném koni a za něhož všechnu práci odvede smečka vyhladovělých psů. *Sníh je jako plátno, říkal její otec, na které zvíře maluje svoji minulost, svůj domov, svůj cíl a svoji budoucnost. Nauč se vidět ten obraz, a budeš ho znát stejně jako sama sebe.*

„Zítra samozřejmě zase přijdeme,“ opáčila Galina, a ušetřila tak Jevě hledání vhodné odpovědi. „Děkuji, mylady.“

Všechny dívky vstaly, odložily vyšívání a začaly se připravovat k odchodu. Jeva nezůstala pozadu a rychle položila vyšívání do košíku. Už během prvních dní zjistila, že baronka má ve zvyku vlákat poslední odcházející dívky do hovoru, který může trvat celé hodiny. Nešlo o to, že by si Jeva s baronkou nerada povídala, ale dnes by raději byla doma dřív, než padne tma.

A než přijde bouře, pokud se nějaká žene.

Když si oblékaly zimní pláště, baronka už truchlivě popisovala hrdinské lovecké činy svého manžela dvěma nešťastným sestrám z města.

„Děkuji,“ zašeptala Galina, když došla Jevu, vzala ji lehce za loket a usmála se.

Jeva zavrtěla hlavou a opětovala úsměv. „Myslela jsem na naše bezpečí. Abychom se vracely, dokud je dobré počasí.“

Jedna z barončinych dam Jevu zaslechla a zasmála se. „My dobře víme, jak je to doopravdy, Jevo. V kolik hodin se máš sejít se Solmirem?“

Jeva se přestala usmívat. „Se Solmirem?“ opáčila.

„Nemysli si, že jsme si nevšimly, jak se ti na hostinách u baronky věnuje,“ řekla dáma a významně povytáhla obočí. Patřila k nejstarším členkám úzkého okruhu barončinych přítelkyň a brzy se měla zasnoubit s jedním členem baronovy lovecké družiny. „Nedívej se na mě tak. O tohle tady přece jde, ne? Abychom viděly a byly viděny.“

Jeva pohlédla na Galinu, která je mlčky sledovala a zavazovala si tkanice pláště. Když se od ní nedočkala odpovědi, jen pokrčila rameny.

Galina a Jeva bok po boku beze slova vyšly vysokými dveřmi na ulici. Galina byla druhým nejnovějším přírůstkem v barončině sbírce, a snad proto měla větší porozumění pro Jeviny výstřednosti. Při jejich občasných zmíenkách o zbraních totiž nikdy nezbledla.

„Je to pravda?“ přerušila Jeva ticho, když míjely kostel.

„Co má být pravda?“ otázala se Galina a zvedla k ní hnědé oči.

„Co říkaly o Solmirovi.“ Jeva se ohlédla, jestli není někdo v doslechu. I přes chlad cítila horko ve tvářích. „Že mi věnuje pozornost.“

Galina se usmála. Tenhle výraz se na její tváři objevil vždy náhle a nečekaně. Byla to vcelku prostá dívka, ale měla podmanivý úsměv. „Ale no tak, Jevo, neříkej, že sis ničeho nevšimla. Popichují tě, protože jsou si jisté, že si vy dva rozumíte.“

Jeva se zastavila tak prudce, že jí rozbředlý sníh cákl na lem sukně. „Rozumíme?“ Měla pocit, že si šněrování pláště utáhla až příliš – nějak špatně se jí dýchalo.

Galina musela vynaložit nemalé úsilí, aby se neusmívala, ale koutky úst jí stále cukaly. „Mrzí mě, že ti to říkám zrovna já. Tak zítra,“

dodala, když se na rohu otočila a zamířila k otcovu domu, který ležel opačným směrem. Jeva zůstala stát a špičkou boty rýpala do sněhové břečky.

Solmir? Pro ni nebyl ničím víc než jedním jménem z mnoha. Vlastně ne, to by nebylo spravedlivé. Věděla, že patří k baronově lovecké družině, nevlastnil půdu ani titul, ale jeho rodina byla přesto zámožná. Jeho otec byl až do své smrti uznávaným obchodníkem s vínem a správcem baronových sklepů, proto se pak Solmir stal baronovým chráněncem. Říkalo se, že baron, který byl po dvou manželstvích stále bezdětný, možná odkáže své panství a tituly právě Solmirovi, pokud mu tedy nová baronka nedá dědice.

Jeva se snažila představit si Solmira, vybavit si ho v matných vzpomínkách na proběhlé hostiny. Ty pro ni byly vždy utrpením. Odpoledne s baronkou byla jedna věc; aspoň se jí nestýskalo – většinou – po stopování zvěře v lese. Ale hostiny, to bylo něco úplně jiného. Tam počítala minuty, kdy se bude moci s otcem vrátit domů, na hostinách se cítila jako některý z těch vypelichaných ptáků na tržišti, kteří apaticky tloukli křídly v proutěných klecích. Jediné, co dokázala z paměti o Solmirovi vylovit, byly přátelské oříškové oči a měkký hlas, při jehož zaslechnutí ještě víc zrůžověla. Vzpomínala si, že mluvil o těch nejpodivnějších věcech, ale přece jenom dávala přednost jeho bizarní společnosti před nudnou konverzací s ostatními džentlmeny.

Jak dlouho už o nich dvou dámy klevetí?

Nemyslela na to, jak je jí pod kožešinou horko. Přestože ještě nebyla nijak velká zima, oblékla si hodně teplý zimní kožešinový plášť, protože sněhová vánice i na začátku zimy může přijít rychle a bez varování. Když zamířila po cestě k otcovu domu, stékal jí po zádech pramínek potu.

Nežili na okraji města proto, že by si její otec nemohl dovolit dům na náměstí, ale protože stejně jako Jeva byl spokojenější v domě, který se téměř dotýkal přírody. Kdysi se vzdal života lovce, aby si mohl vzít Jevinu matku, a své bohatství využil k tomu, že se začal živit jako kupec. Ale nikdy se úplně nevzdal lesa, sněhu a pachu divoké zvěře.

Jeva cítila, jak z ní opadává napětí, o němž do té chvíle ani sama nevěděla. Měla ráda baronku a vážila si toho, že ji přijala do své společnosti, ale přesto stále trochu tesknila po svobodě, které si ještě před rokem užívala. Její otec ji brával s sebou, cvičil ji, naučil ji všechno, co věděla o lovu. Byla to zábava, protože co by mohlo být špatného na tom učit dítě takové věci? Byly to ozvěny minulosti, věci, které ho učil jeho vlastní otec. Sdílet je s někým byl jediný způsob, jak je udržet při životě. Povolání kupce mu nepřinášelo nijak velkou radost, ale bylo bezpečné a jeho manželka byla šťastná až do své předčasné smrti. To byly dívky ještě malé. Teprve nedávno si otec uvědomil, kolik je Jevě let, a řekl si, že je načase, aby se stala dámou a přestala být jeho malou divokou Kráskou.

Přišel čas, aby se připojila ke svým starším sestrám ve společnosti, jak se slušelo.

Domy se postupně zmenšovaly a místa mezi nimi přibývalo. Cesty vedoucí od jednoho ke druhému byly zasypané sněhem, ne tou břečkou v ulicích, rozšlapanou desítkami nohou a rozježděnou koly kočárů. Jeva už viděla otcovský dům na návrší a přidala do kroku.

Obloha tmavla, přestože na západ slunce bylo ještě brzy. Mraky houstly. Možná nakonec opravdu přijde bouře. Něco bylo skutečně ve vzduchu, a jestli se počasí přes noc opravdu zkazí, bude se moct zítra snáz podívat baronce do očí. Jeva se při té představě ani trochu nezastyděla.

Kopec byl docela strmý a Jeva s funěním vydechovala oblaka bílé páry. Zaklela. Na lovkyni je v hrozně kondici. Dřív dokázala běžet celé hodiny, do kopce nebo z kopce, krev v ní kolotala a poháněla ji kupředu. Teď už ale neloví. Každý den při koupeli viděla baculaté ruce, nohy a obličej, ohnivé vlasy, plné rty a unylý pohled – každým dnem byla víc dámou. Každým dnem byla méně sama sebou.

Jeva vběhla do dveří a snažila se zklidnit dech, aby nikdo neviděl, že se zadýchala. Hned za dveřmi na ni čekal sluha a natahoval ruce, aby od ní vzal kožešinový plášť.

„Děkuji, Albe,“ poděkovala s úsměvem, který mu vehnal červeň

do tváří a přiměl ho sklonit hlavu. Albe byl v domě od svých chlapec-
kých let, ale v poslední době chodil kolem Jevy a jejích sester, jako
kdyby byly ze skla.

Všechny kupcovy dcery byly považovány za krásné. Jeva by ale
byla raději, kdyby si jí lidé vážili pro to, co umí, ale měla tu smůlu, že
se narodila jako dívka. S tím se prostě musí smířit. Když byla mladší,
snila o manželovi, který by ji miloval o to víc, kdyby po jeho boku
vyjížděla na lov. Ale věk a čas strávený s baronkou tuhle představu
budoucnosti vymazaly.

Mohla zůstat svobodná, ale tak by se stala finanční zátěží pro své-
ho otce. Vdát se by znamenalo navždy opustit les a vzdát se posled-
ních zbytků svobody.

*Ale Solmir je lovec, našeptával ji nějaký hlásek. A dobrý. Pokud by
si někdo vážil toho, co znáš o lese, byl by to on...*

„Vaše sestry jsou v kuchyni, paní,“ řekl Albe se stále skloněnou
hlavou. Jeva si všimla, jak mu rudnou uši.

„Děkuji,“ řekla ještě jednou a odešla, aby se nebohý mladík mohl
vzpamatovat.

Na chodbě uslyšela ze zadní části domu dupot, třeskot a divoké
zvuky. Se smíchem se příkrčila, aby do ní psi, kteří se vyřítili zpoza
rohu, narazili přímo. Bolelo to méně, než když se jim podařilo chytit
ji za ruku nebo nohu. Laňka nadšeně kňučela a zabořila Jevě čumák
do boku, Pelej ji očichával kolem dokola a rozladěně frkal nad její
celodenní sbírkou pachů.

Pelej byl stopař, urostlý, chundelatý a cihlově zbarvený pes, pojme-
novaný po hlíně, kterou svou barvou připomínal. Laňka byla honičí
pes, štíhlejší, lehčí, hůř vybavená do mrazivé zimy. Byli to otcovi lo-
večtí psi, ale pokaždé když na ně přišla řeč, si s oblibou stěžoval, že
mu je ukradla jeho nejmladší dcera, jak ho každý den zrazují a utíkají
za ní. Byl ale šťastný, že ji mají rádi, a své stíznosti doprovázel lišác-
kým mrknutím oka.

Jeva neochotně poslala psy do jejich kouta a zamířila do kuchy-
ně. Tam našla Jasenku a Lenu, jak společně zručně hnětou chlebové

těsto. Věkem si obě byly blíže než Jasenka s Jevou a byly si tak podobné, že se mohly vydávat za dvojčata. Lena měla kaštanové vlasy, Jasenka o dva odstíny světlejší, plnější a růžovější tváře, ale z dálky byly ty dvě k nerozeznání.

„Jevo,“ uvítala ji Jasenka vřele, vzhledla od těsta, ale nepřestávala hníst. „Jsi tady brzy.“

„Dámy si myslely, že se blíží bouře,“ odpověděla Jeva. „Baronka nás proto pustila dřív.“

„Dámy?“ opáčila Jasenka a černé oči jí hrály smíchem.

Jeva se usklíbala a elegantně pokrčila jedním ramenem. „Sedím nejbliž k oknu, proč bych si neměla změny počasí všimnout jako první?“ Povolila si šněrovadla šatů a dlouze se nadechla. Z chůze do kopce jí stále tlouklo srdce.

„Ach, Jevo,“ řekla Lena káravě. „Co to děláš? Otec se brzy vrátí, co když tě takhle uvidí?“

„Otec mě už viděl celou v mužských šatech,“ připomněla jí Jeva. „A postříkanou kančí krví. Myslím, že tohle ho nezabije.“

„Ale tos byla ještě dítě,“ připomněla jí Lena jemně. „Teď už jsi velká. A co kdyby sem přišel Albe?“

„S ním by to asi na místě praštilo.“

Jasenka se přidušeně zasmála, otočila hlavu a přitiskla si ústa na rameno. Lena si ji změřila a útrpně se usmála. „Služba u baronky tě měla zkrotit, Krásko, ne tě naučit novým způsobům, jak nás všechny trápit.“

Jeva se usmála a odvrátila se dřív, než si Lena uvědomila svoji chybu. Jeva byla Kráskou celé své dětství. Otec ji v den jejího narození pojmenoval po prastaré bohyni krásy, stejně jako její sestry po světle a eleganci. Každých několik let přicházeli ze Západu svatí mužové, aby prováděli svatební obřady a křtili. Tehdy lidé z města skrývali své pohanské rekvizity, jak je kněží nazývali, a vyvěšovali kříže.

Kupcova nejmladší dcera byla přejmenována na Jevu po pokušitelce ze zahrady. Víc by se jí líbila Kráska, protože krása je koneckonců ve všech věcech, nejenom pokušení, ale Jeva jí už zůstala. Její matka

důrazně prosazovala její jméno jako strážný vědomý si svých povinností, ale protože zemřela, když bylo Jevě teprve pět let, nebyl nikdo, kdo by dál trval na tom, aby otec používal její řádné jméno.

Vždycky byla Kráskou, když spolu lovili, když s ní vyjížděl do noci. Teď jí říkal Jevu, protože se jednoho dne měla stát uhlazenou dámou a ve společnosti byla známa pod svým řádným jménem. A přesto její křestní jméno vyslovoval s kratičkým zaváháním, zadrhnutím, které stále připomínalo, kým byla dřív.

Přestože přípravu večeře mělo na starosti služebnictvo, Jeva a její sestry často pomáhaly. Ty tři většinou trávily čas odděleně. Jeva s baronkou, Jasenka ve špitálu, kde se starala o nemocné, a Lena obstarávala domácnost a trávila čas se svým snoubencem Radakem, pokud byl ve městě. Byl kupcem stejně jako jejich otec. Měl velký zájem na spojení jejich podniků a Lenu velice miloval.

Podvečer před návratem otce byl jejich společným časem a na rozdíl od správných dam neměly zalíbení ve vyšívání a v kletetách. Společná příprava chleba se stala tradicí.

Jeva si vyndala z políček bylinky, drtila je mezi prsty a vdechovala jejich vůni. Když byla ještě příliš malá na hnětení těsta, měla na starosti kořenění a už jí to zůstalo. Jasenka vytvarovala těsto a Jeva je pak vyválčila v bylinkách tak, až na povrchu vytvořily jemnou kůrku. Lena pak bochník zabalila do plátna a dala ke krbu vykynout. Poté vyndala vykynutý bochník z předchozího večera a opatrně ho vsadila do pece. Potom si ona a Jasenka opláchly ruce v umyvadle a sundaly zástěry. Stále si přitom o něčem povídaly.

Jeva odešla do vedlejší místnosti. Neumyla si ruce, protože chtěla, aby jí vůně bylin ulpěla na pokožce. Zaujala své místo vedle otcova křesla, zkřížila paže a opřela si bradu o ruce. Vůně bylin se mísila s vůní chleba v peci. Zavřela oči. Po chvíli přišly i sestry, stále štěbetaly a něčemu se smály. Lena pomohla Jasence do křesla a pak se sama posadila. Jeva zvedla hlavu a otevřela oči teprve tehdy, když její pozornost upoutalo jedno jméno.

„Myslíš, že je na tom něco pravdy?“ Jasenka mluvila tiše a tro-

chu rozechvěle. To byla známka, že usilovně přemýšlí o tom, o čem mluví.

„Mluví se o tom všude, takže na tom asi něco bude. Jevo, neslyšela jsi o tom něco u baronky?“

Jeva polkla. Zaslechla sice jméno, ale nevěděla v jaké souvislosti. „O čem? Měla jsem zavřené oči.“

Byly zvyklé, že jejich štěbetání neposlouchá. Jeva byla tichá sestra. Lena se k ní dychtivě naklonila. „Říká se, že Solmir požádá o ruku některou z Tvertkových dcer.“ Oči jí zajiskřily, když vyslovila jméno jejich otce.

Jevě se sevřelo srdce. Než ale mohla odpovědět, otočila se Lena k lehce zardělé Jasence. „Ach, určitě to bude pravda. Už dávno se ti líbí, Jaško. A jestli tě požádá... tak bychom se mohly vdávat společně! Jen pomysli. Dvě svatby najednou, na jaře, když začíná tát snít.“

Jasenska sklonila hlavu a skryla tvář do dlaní. „Přestaň! Začnu smíchy škytat. Je to jenom fáma, nic víc. Už toho nech.“

Jeva mlčela, ale žaludek měla jako na vodě. Modlila se, aby se jí znovu nezeptaly, co je nového, protože věděla, že by jim nedokázala zalhat. Jak by jim mohla říct, že je to nejmladší dcera, nikoli ta nejstarší, která padla Solmirovi do oka? Jak se Jasenska vyrovná s tím, když požádá o ruku její sestru?

Jasenska si vždy sedala tak, aby její zkřivenou nohu zakrýval lem sukně, ale Jeva se tím směrem stejně mimoděk podívala. Chůze byla pro její sestru obtížná a velice bolestivá, ale všechno ostatní zvládala se stejnou lehkostí jako jiní lidé a snažila se zapomenout na zmrzačení, s nímž se narodila. Ve špitálu ji obdivovali pro její soucit a obětavost, s níž kulhala mezi postelemi a bez jediného slova nářku roznášela tinktury a masti.

Jeva žmoulala sukni a nepříjemný pocit kolem žaludku vystřídal vztek. Proč to vždycky musí být *krása*? Proč by její sestra neměla být žádoucí pro svoji laskavost, cit a vnitřní sílu? Proč by kvůli tomu neměla být milována, a ne přehlížena kvůli ráně osudu při porodu, která ji zřejmě zmrzačila?